

Fyll i arbetsbeskrivningen genom att ersätta den ljusgrå texten med din egen text. Spara och bifoga dokumentet i samma mapp som resten av ditt bidrag.

NAMN:

Bo-Göran Bodin

E-POST:

bo.goran.bodin@sr.se

ARBETSNAMN:

Saudivapen

DESSA PERSONER ANMÄLS OCH KAN NOMINERAS

Bo-Göran Bodin och Daniel Öhman

FÖRUTOM OVANSTÄENDE DELTOG FÖLJANDE PERSONER

PUBLICERINGSDATUM

17 augusti 2014

VAR PUBLICERADES JOBBET?

Bok

BESKRIV RESULTATET AV GRÄVET KORTFATTAT

1. Vi kunde presentera avgörande bevis för hur regeringen gav efter för påtryckningar från en av Sveriges mäktigaste finansmän. Det hemliga brevet från Marcus Wallenberg förändrade totalt händelseförloppet i Saudiaffären. Det finns ofta obekräftade rykten om Wallenbergs politiska inblandning när Sverige gör stora vapenaffärer – men i det här fallet kom vi längre, vi kunde i detalj skildra hur påtryckningarna gick till. Boken Saudivapen visar upp det svenska militärindustriella komplexet och dess politiska makt.
2. I vår tidigare granskning hade vi visat hur regeringen och FOI ignorerade svensk lag genom att sälja vapen till regimen i Riyadh trots de systematiska brotten mot mänskliga rättigheter. I boken Saudivapen tog vi granskningen längre. Vi avslöjade hur Exportkontrollmyndigheten i strid med svensk lag och EU:s ståndpunkter gav klartecken till export av krigsmaterial till Saudiarabien trots att landet befann sig i krig.
3. Genom unika intervjuer med bland annat saudiska förhandlare kunde vi avslöja den tidigare obesvarade frågan hur socialdemokraterna kunde sluta ett så långtgående avtal med

Denna arbetsbeskrivning skall bifogas till alla bidrag som lämnas in till Guldspaden. Vid frågor – kontakta FGJs kansli. Telefon: 08-665 40 10 E-post: kansli@fgj.se

Saudiarabien. Vi kunde visa hur Wallenbergägda Saab påverkade förhandlingarna till den grad att de saudiska tjänstemännen inte kunde skilja svenska statens förhandlare från Saabs säljare. Avsnitten med Jonas Hjelm och Kent Harrskog visar dessutom konsekvensen av den svenska frånvaron av karantänsregler, som innebar att de två ansvariga direkt efter avtalets undertecknande kunde lämna regeringskansliet för välbetalda jobb på just Saab.

4. I boken Saudivapen avslöjade vi svenska kungafamiljens viktiga roll i vapenaffärerna med Saudiarabien.
5. Vi avslöjade den okända mutresan till fotbolls-VM, då det svenska officiella regeringsledda mötet avbröts och Saab flög ner den fotbollstokiga saudiska delegationen till världsmästerskapen.
6. Genom att skildra vad vi själva var med om under den första publiceringen av Saudigrävet har vi visat hur regeringen och regeringskansliet ljög, vilseledde och baktalade oss. Vi har visat hur makten slår tillbaka. Skildringen av det okända spelet bakom nyheterna – det som lyssnare, tittare och tidningsläsare aldrig får veta – är central information som allmänheten inte tidigare kände till.

PÅ VILKET SÄTT ANSER DU ATT GRÄVET UPPFYLLER KRITERIERNA FÖR GULDSPADEN?

När allt tycktes ha sagts om Saudiaffären kunde vi genom uthållig journalistik avslöja nya uppgifter om det svenska vapensamarbetet med en av världens värsta diktaturer.

Vi visade upp de dolda maktbäverarna, hyckleriet och det politiska spel som omger krigsmaterielexporten.

Vi fördjupade bilden och skildrade vapenhandeln inifrån, och gav därmed allmänheten tillgång till tidigare okänd kunskap.

HUR UPPSTOD URSPRUNGSIDÉN TILL PROJEKTET

Efter alla våra radioreportage och nyhetsinslag under 2012, upplevde vi ändå en frustration att vi inte kunnat berätta den stora storyn om Saudiaffären. Hur snacket gick i regeringskansliet, gestaltningen av de urspårade mötena och de invecklade personkopplingarna. Vi såg att Saudiaffären var en perfekt historia om den verkliga makten i Sverige och en intressant beskrivning av hur känsliga politiska beslut fattas.

Vi ville berätta det på ett tillgängligt sätt – att affären dessutom hade många ingredienser från politiska thrillers – gjorde oss än mer övertygade att vi kunde skriva en bok som skulle informera och underhålla en stor läsekrets. Att det då återstod 18 månaders arbete och hundratals timmars intervjuer förstod vi dessbättre inte.

VILKA ARBETSMETODER TILLÄMPADES?

Boken bygger på över 150 intervjuer, hundratals topphemliga dokument och tusentals offentliga handlingar. I den cirka 40-sidiga källförteckningen redogör vi detaljerat hur vi gått till väga.

VILKA TYPER AV KÄLLOR ANVÄNDES?

Denna arbetsbeskrivning skall bifogas till alla bidrag som lämnas in till Guldspaden. Vid frågor – kontakta FGJs kansli. Telefon: 08-665 40 10 E-post: kansli@fgj.se

Se ovan.

VILKA PROBLEM STÖTTE DU PÅ UNDER ARBETET?

Det absolut största problemet var sekretessen. Allt som rörde Saudiaffären omfattades av stränga sekretesskrav, ju mer vi grävde desto mer uppgifter hemligstämplades av regeringen. Irriterade nog går det ju inte att överklaga sådana beslut – och tidvis blev det närmast absurt när ministrarna höll rena nonsensuppgifter hemliga.

Bokprojektet lärde oss verkligen vikten av uthållighet. För att få människor att prata med oss (och eventuellt läcka topphemliga dokument) behövde vi skapa förtroenden. För det krävdes klassiska arbetsmetoder som långa, många och återkommande personliga möten.

Andra problem har varit att dokument rensats bort eller aldrig diarieförts. Vi har gott om exempel på hur regeringskansliet och FOI brutit mot Tryckfrihetsförordningen.

Ett annat problem var att UD närmast systematiskt förhållade våra förfrågningar av dokument – enkla rutinsvar kunde ta nio månader.

För att nämna andra problem kan vi ta upp svårigheten att hitta inblandade tjänstemän i diktaturen Saudiarabien och hur vi på ett säkert sätt skulle kommunicera med dem.

Ett annat problem var att personer nära Sten Tolgfors som inte ville prata med oss, i efterhand tycks ha vänt sig Timbros Mediainstitut med klagomål, som gick ut på att vi inte pratat med dem när vi skrev boken.... För övrigt fick vi flera indikationer på att Timbro långt innan Saudivapen kommit ut – faktiskt innan den ens var skriven - bestämt sig för att kritiskt granska boken. I dagsläget vet vi inte hur – eller om – lobbyorganisationen går vidare med sin så kallade mediegranskning.

HUR LÅNG TID TOG PROJEKTET?

Arbetet med boken tog ca 18 månader.

VILKA REAKTIONER HAR ARBETET FÅTT FRÅN MYNDIGHETER OCH KOLLEGOR?

Nyheter i Saudivapen uppmärksammades stort i andra medier. Boken har fått väldigt fina recensioner. När vi under valrörelsen avslöjade att moderaterna gett vika för påtryckningar från Wallenberg reagerade regeringskansliet kraftigt. De smutsiga metoder vi beskriver i boken överträffades vida under de dagarna.

HAR PROJEKTET ANMÄLTTS TILL PO, GRANSKNINGSNÄMNDEN ELLER ANNAN INSTANS?

Nej.

TELEFON/E-POST TILL NOMINERADE JOURNALISTER:

Bo-Göran Bodin bo.goran.bodin@sr.se 0730-567 124

Daniel Öhman daniel.ohman@sr.se 0730-567 026